Esteettömyys Kampustalossa

19.5.2021

”Jos rakennusta varten on autopaikkoja, niistä riittävän määrän, kuitenkin vähintään yhden, on oltava tarkoitettu liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön käyttöön.” (VNA 241/2017)

Pysäköintiin tulee siis olla vähintään yksi autopaikka esteetön. Kampustalolla tämä toteutuu, mutta tuntuu erikoiselta, että Seinäjokisalissa, jossa on hyvät ja esteettömät (nimenomaan liikkumisesteiselle) mahdollisuudet osallistua salin tilaisuuksiin, pysäköintiin on varattu vain yksi esteetön paikka.

Kuva 1. Esteetön pysäköintipaikka Kampustalon edessä.

”Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei se ole ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden vuoksi välttämätöntä. Tällöin kynnys tai tasoero saa olla enintään 20 millimetriä korkea, ja kynnys on muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörätuolilla ja pyörillä varustetulla kävelytelineellä.” (VNA 241/2017)

Pysäköintipaikalta menee hyvä ja helposti kelattava reitti talon pääovelle. Sisäänkäynnissä tulee pyörätuolilla liikkuvalle oikeastaan rakennuksen pahimmat esteet, sillä oven edessä olevalle ritilälle tulee 35 mm nousu ja ritilän päältä oven kohdalla on 35 mm:n nousu kynnykselle eli molemmat nousut ovat lähes kaksinkertaiset suosituksiin verrattuna. Lisäksi oven edessä oleva tila on liian kapea, jos yrittää itse avata pyörätuolista ulko-

ovea. Se pitäisi olla syvyydeltään 1500 mm, mutta se on 1220 mm. Tuulikaappi on riittävän tilava ja sisälle johtavan oven kynnyksen korkeus on 17 mm eli ohjeiden mukainen.

Muista sisäänkäynneistä kirjaston sisäänkäynnin kynnys on 30 mm eli 1,5 kertainen sallittuun verrattuna. Pysäköintipaikkaa oven läheisyydestä ei löydy. Päädyn sisäänkäynti 30 mm kynnyksineen ja lyhyine luiskineen ei sovellu pyörätuolilla liikkumiseen.

Kuva 2. Pääsisäänkäynnin ongelmana on liian korkeat porrastukset.

Kuva 3. Kellarikerroksen kirjaston sisäänkäynti.

Kuva 4. Päädyn sisäänkäynti.

Sosiaaliasiamiehen sisäänkäyntiin on tehty luiska, johon on ensin 30 mm nousu ja luiskan jälkeen on myös 30 mm kynnys. Itse luiska on pituudeltaan 2010 mm ja nousua on 250 mm eli noin 12,5%, joka yli 1,5 kertainen sallittu 8% verrattuna (matalat luiskat). Jotta luiska olisi sallitun mukainen, sen pituus pitäisi olla vähintään

3125 mm. Lisäksi piha oli sorapintainen, joka haittaa pyörätuolilla liikkumista. Tosin sosiaaliasiamiehen luo pääsee myös sisäkautta Seinäjokisalin päädystä, mutta minkäänlaista opastusta sinne ei ole.

Kuva 5. Sosiaaliasiamiehen sisäänkäynti.

Kampustalon sisätilat on suunniteltu liikkumisesteisille hyvin. Kynnyksiä ei juurikaan ole ja jos on ne ovat matalia ja ovet ovat riittävän leveitä. Tapio-saliin johtava luiska, joka johtaa 580 mm alempana olevaan saliin, on pituudeltaan 8250 mm eli luiskan kaltevuus on alle 8%. Tämä on riittävä alle metrin korkeuserolla. Ainut silmiin pistävä puute on Seinäjokisalin aulan inva-wc, josta puuttuu hälytysmahdollisuus.

Kuva 6. Luiska kellarin aulasta alapuoliseen auditorioon ja saliin.

Kuva 7. Kynnyksiä ei ole ollenkaan.

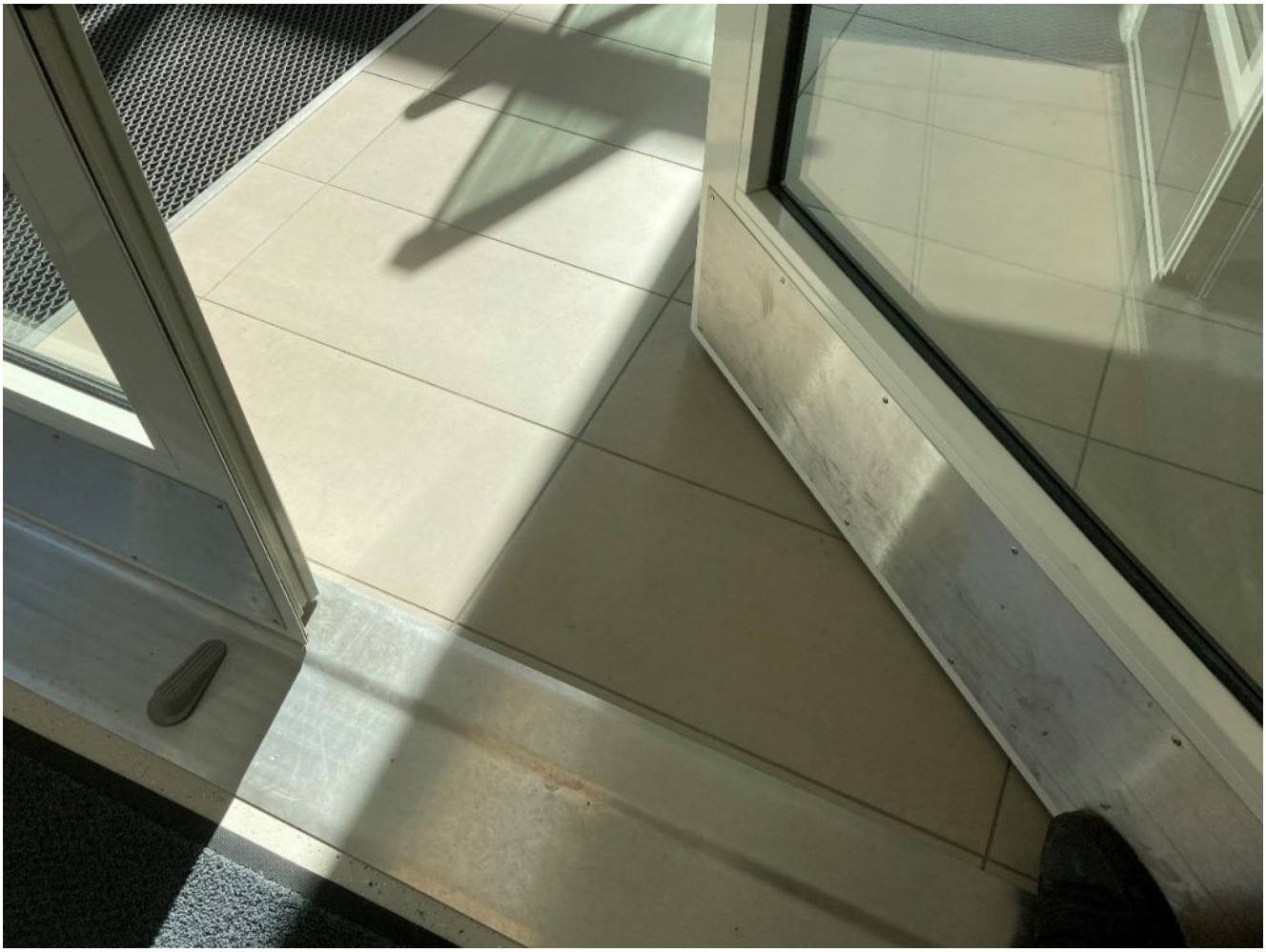

Kuva 8. Tai ne ovat riittävän matalia.

Hissin korin mitat ylittävät vaadittavat eli leveys on yli 1100 mm ja syvyys yli 1400 mm. Ainut ongelma hissin kanssa on, että se on vaikeasti löydettävä etenkin, kun tullaan pääsisäänkäynnistä rakennukseen.

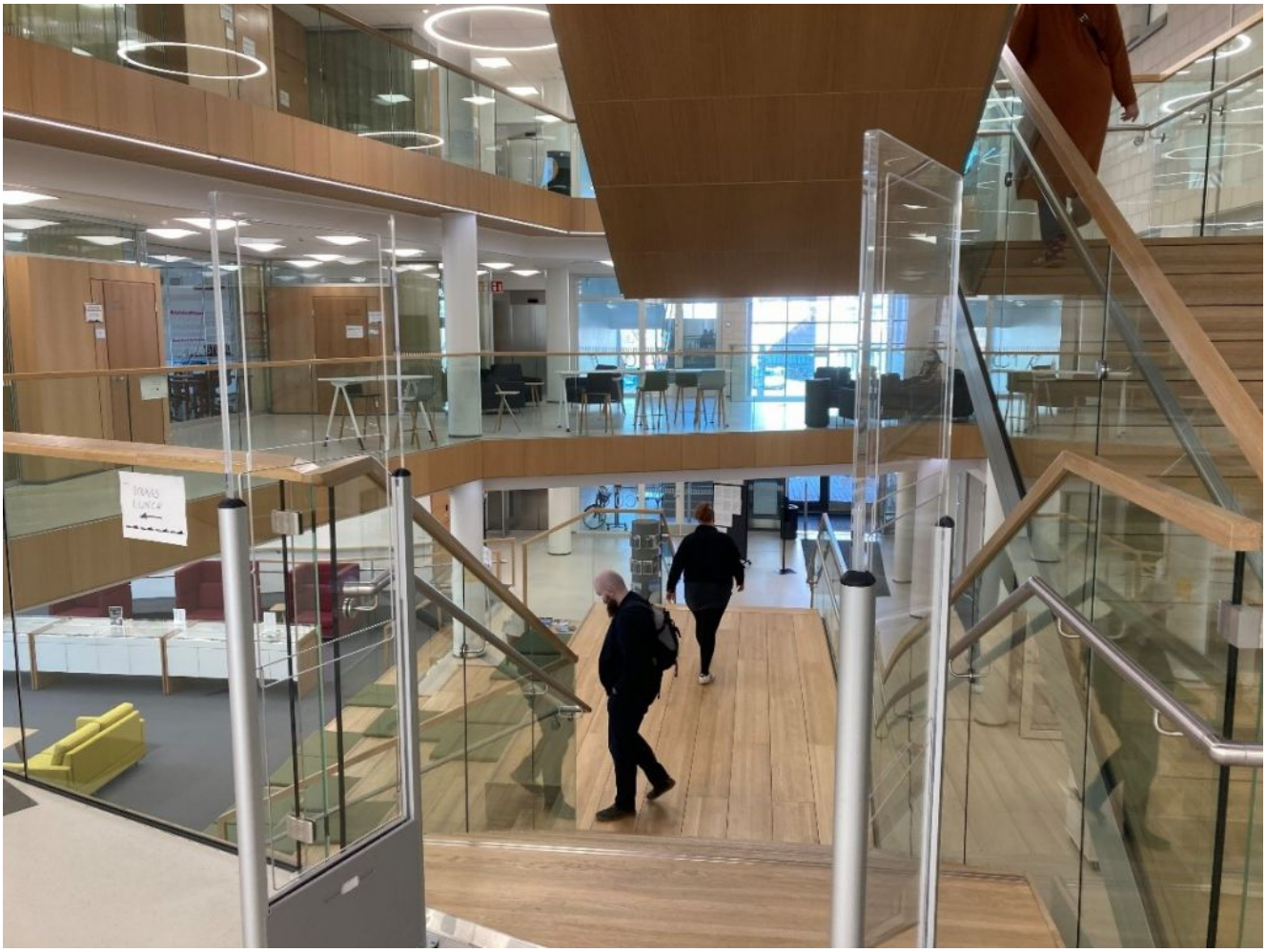

Kuva 9. Hissi on vaikeasti löydettävä.

Suurimmat ongelmat koko rakennuksen esteettömyydessä aiheutuvat näkövammaiselle. Ensimmäisenä on Seinäjokisalin portaikko, jota ei ole mietitty näkövammaisen kannalta.

Kuva 10. Seinäjokisalin portaat eivät näy selvästi.

Muutenkin opastus rakennuksessa on huonoa. WC-tiloja on vaikea löytää. Esimerkiksi ravintolasta ei löydä WC-tiloihin kysymättä, jos ei tiedä, missä ne ovat. Koko rakennuksessa wc-tilojen kanssa on sama tilanne: täytyy tietää, missä ne ovat, että ne löytäisi. Opaskartoissa ei ole mainittu wc-tiloja.

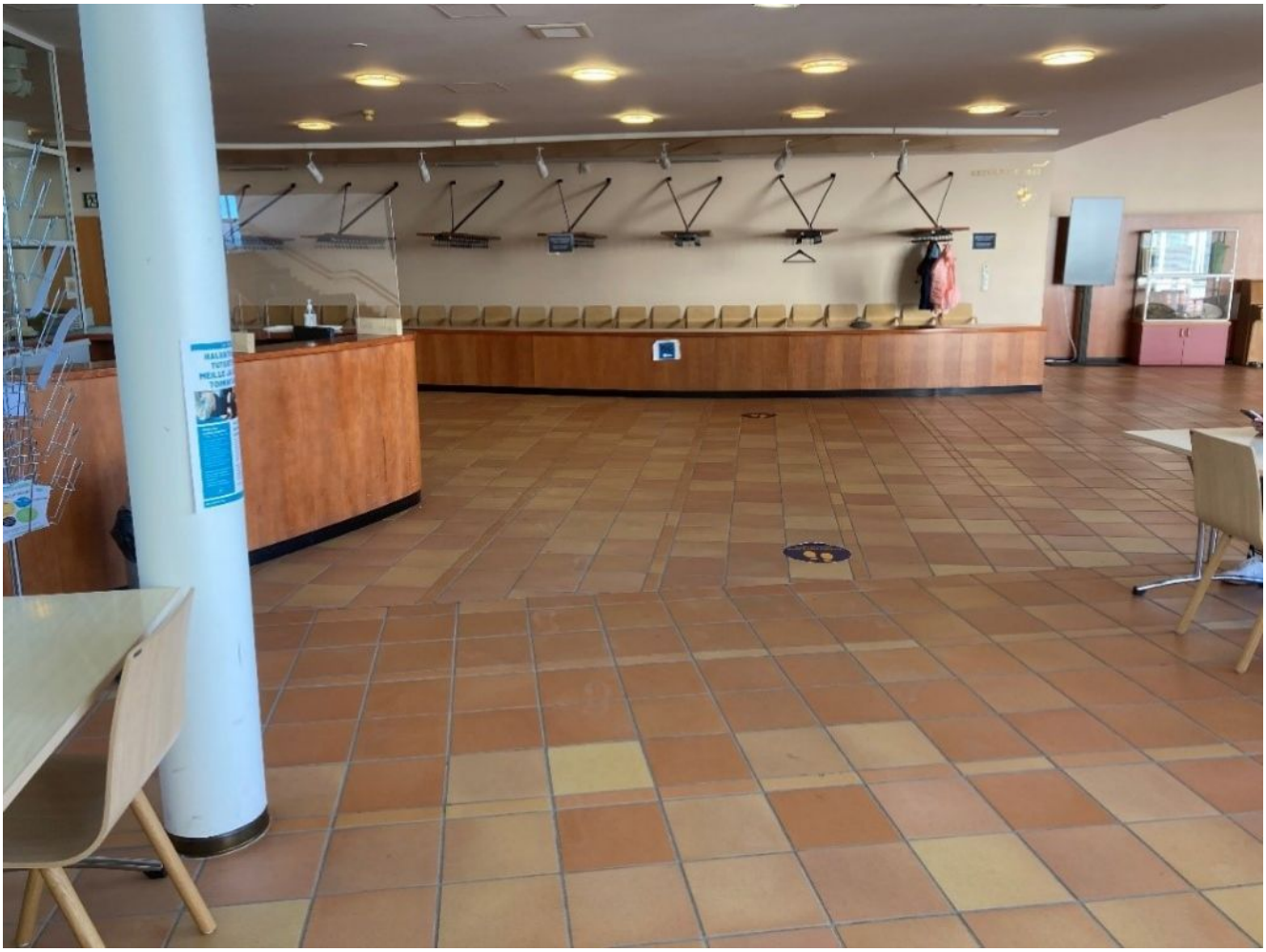

Kuva 11. Opastus ravintolan WC-tiloihin

Opastus ammattikorkeakoulun tiloihin on tehty hyvin ja ne löytyvät helposti, mutta jos haluaa etsiä ammattikorkeakoulun sisältä esimerkiksi kirjastoa, jossa varmasti myös ulkopuoliset käyvät, opastus on heikkonäköisen kannalta todella huonoa. Ja vaikka ajateltaisiin normaalin näkökyvyn omaavia, ei opasteita tahdo nähdä tai opastusta ei ole lainkaan.

Pääsisäänkäynnistä löytyy kyllä opastus kirjastoon, mutta se on merkitty ulkokautta ja pyörätuolille se on turhan pitkä matka. Jos menee rakennuksen sisälle, kirjastosta on lähes näkymätön opastus tuulikaapin ovessa olevassa kartassa. Ammattikorkeakoulun tiloissa löytyy lisäksi opaskartta, joka on hyvä paitsi, että kirjastosta siinä ei puhuta mitään.

Kuva 12. Ammattikorkeakoulun tilat löytyvät helposti.

Kuva 13. Pääsisäänkäynnin opastus

Kuva 14. Pääsisäänkäynnin sisäpuolen opastus

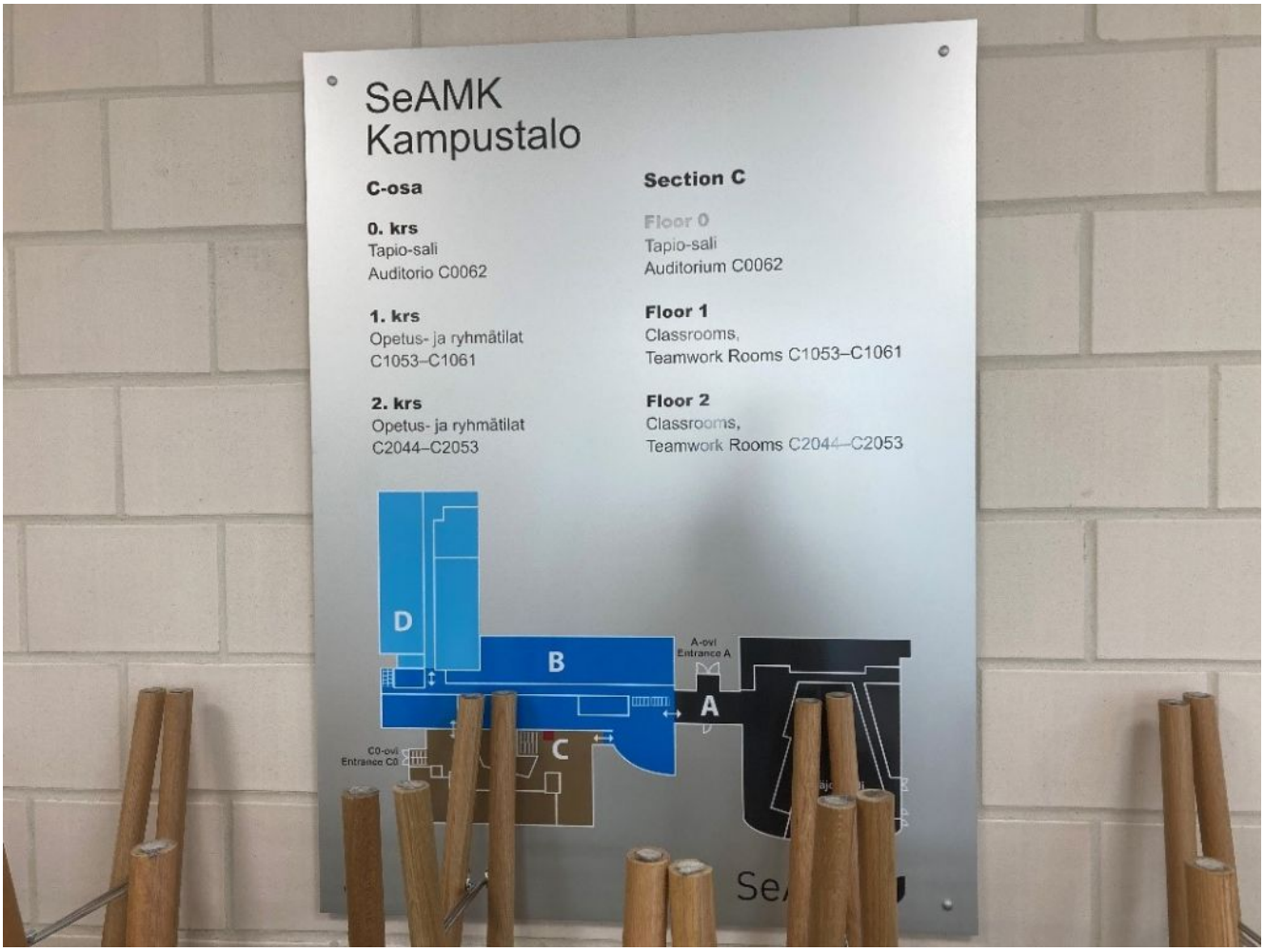

Kuva 15. C-osan ensimmäisen kerroksen aulan opaskartta.

Kuva 16. Kirjaston opastus on aika huomaamaton etenkin näkövammaiselle. Löydätkö opasteen?

Lisäksi kaikki portaat ovat sellaisia, etteivät ne erotu huononäköiselle eli tilanne on sama kuin Seinäjokisalin kohdalla.

Kuva 17. Portaat eivät erotu selvästi.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Kampustalo on hyvin suunniteltu pyörätuolin käyttäjälle esteettömiksi lukuun ottamatta sisäänkäyntejä, joista ainakin pääsisäänkäynnin tekeminen esteettömäksi ei olisi mikään iso työ. Kun otetaan mukaan myös näkövammaiset, rakennuksesta löytyy huomattavasti enemmän puutteita. Tämä ei ole mikään yllätys, vaan julkisista rakennuksista on vaikeata löytää hyvää esimerkkiä esteettömyydestä, joka toimisi kaikille ihmisille. Opastukset Kampustalossa on todella huonot ja kun rakennuksen pohjaratkaisu on aika sokkeloinen etenkin pääsisäänkäynnistä tultaessa, olisi tärkeää, että opastus olisi selkeämpää. Oikeastaan esteettömyys pyörätuolin käyttäjälle Kampustalossa on jopa poikkeuksellisen hyvä.

Yleensäkään, jos esteettömyys otetaan huomioon jo rakennusvaiheessa, se ei juurikaan maksa enempää kuin edellä kerrotutkaan ratkaisut, mutta jälkeenpäin toteutettuna se yleensä on huomattavasti kalliimpaa. Siksi olisi tärkeää, että esteettömyys otettaisiin huomioon jo suunnittelu- ja rakennusvaiheissa. Vaikka tietoisuus esteettömyyden vaatimuksista on lisääntynyt, töitä pitää silti tehdä paljon, että esteettömyydestä tulisi arkipäivää.

Ilkka Loukola
Lehtori
SeAMK Tekniikka